

XVII TAVALINE PÜHAPÄEV A AASTAL

(Esimene lugemine 1Kn3 ,5.7-12)

Lugemine esimesest kuningate raamatust:

Issand ilmutas end Gibeonis Saalomonile unes ja ütles: "Palu minult, mida ma peaksin sulle andma!" Ja Saalomon vastas: "Sina, Issand, oled tõstnud oma sulase kuningaks mu isa Taaveti asemele, aga mina olen veel väga noor ega tea, kuidas peaks kuningas käituma. Sinu sulane seisab Su rahva keskel, suure rahva keskel, kelle sina oled ära valinud, nii suure, et keegi ei suuda ära lugeda ega määrata selle arvu. Sellepärast, anna oma sulasele sõnakuulelik süda, et ta suudaks mõista su rahvale kohut ning teha vahet hea ja kurja vahel, sest kes suudaks mõista kohut sinu nii suurele rahvale". Aga see meeldis Issandale, et Saalomon just seda palus, ja Issand ütles Saalomonile: "Kuna sa ei palunud endale pikka iga, rikkust ega oma vaenlaste hinge, vaid hoopis mõistust, et teha õigeid otsuseid, siis täidan ma sinu palve. Vaata, ma annan sulle targa ja mõistliku südame, nõnda et sinu sarnast pole olnud enne sind, ega tõuse ka pärast sind." See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps119 ,57.72. 76-77. 127-128. 129-130.)

R: Sinu seadus on mulle kallis.

Issand on kõik, mis mul on, midagi muud mul ei ole, Tema sõnu olen ma töötanud pidada.

Sinu seadus on minule kallis, kallim hõbedast ja kullast.

R:

Olgu Su heldus mulle lohutuseks, nii nagu Sa oled öelnud oma sulasele. Ole mulle armuline, siis suudan elada, sest Sinu seadus teeb mulle rõõmu.

R:

Sellepärast ma armastan Su kärke enam kui ehedat kulda. Sellepärast elan ma ausalt Su määruste järgi, vihkan kõiki pettuse radu.

R:

Sinu leping on imeväärne, minu süda peab sellest kinni. Sinu sõna seletus lööb särama, rumalgi võib sellest aru saada.

R:

(Teine lugemine Ro8 ,28-30)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast roomlastele:

Vennad, me teame, et neid, kes Jumalat armastavad, aitab Jumal kõiges heas - neid, kes tema plaani järgi on kutsutud. Sest need, kellest ta on ette teadnud, need on ta ette määranud kujunema oma Poja näo järgi, et tema oleks esmasündinu paljude vendade seas. Ning keda tema on ette määranud, need on ta ka kutsunud, ja need, keda ta on kutsunud, need on ta õigeks teinud. Aga kelle ta on õigeks teinud, selle on ta tõstnud oma kirkusesse.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Mt 11,25)

Halleluuja. Ma tänan sind, Isa, taeva ja maa Issand,

et Sa oled oma riigi saladuse avaldanud lapsemeelsetele. Halleluuja.

(Evangeelium Mt13 ,44-52)

Lugemine püha Matteuse evangeeliumist:

Jeesus rääkis rahvale tähendamissõna: "Taevariik on põllusse peidetud aarde sarnane, mille inimene leidis ja peitis uuesti. Siis läks ta rõõmuga ja müüs ära kõik mis tal oli ja ostis selle põllu. Samas on taevariik kaupmehe sarnane, kes otsis ilusaid pärle. Ja kui ta leidis ühe eriti hinnalise pärli, siis ta läks ja müüs kõik ,mis tal oli, ning ostis selle pärli. Aga taevariik on ka nooda sarnane, mis heideti merre, ja see vedas kokku kõiksuguseid kalu. Kui noot täis sai, veeti see rannale, istuti maha ja koguti head kalad astjatesse, halvad aga visati minema. Nõnda on ka selle ajastu lõpul. Inglid tulevad ja koguvad kurjad õigete keskelt ning viskavad lõõmavasse ahju. Ja seal on ulumine ja hammaste kiristamine. Kas te saite kõigest aru, millest ma teile rääkisin?" Ja nad vastasid: "Jah!" Aga tema ütles neile: "Sellepärast on iga kirjatundja, kes on õpetatud taevariigi jaoks, majaperemehe sarnane, kes toob oma varakambri esile nii uut kui vana."

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, juhtub vist sageli, et õpetaja seletab klassi ees lastele midagi pikalt ja põhjalikult, ning üritab õppematerjali lausa puust ette teha. Kui ta siis tunni lõpus väsinult küsib: "Kas te saite kõigest aru?", siis jätavad lapsed hetkeks laua all mobladeka mängimise, tõstavad oma süütud sinised silmad õpetaja poole ja vastavad väga usutavalt: "Jah, õpetaja..." - kuigi nad tegelikult üldse ei kuulanud.

Kui aga vaadelda õpetaja küsimust antud kontekstis lähemalt, siis märkame, et temapoolne formuleering vallandab lastes lihtsalt n.ö. "liturgilise reaktsiooni". Just samamoodi nagu siis, kui preester jumalateenistusel ütleb: "Issand olgu teiega", ja kogudus vastab "Ja sinu vaimuga", ilma et keegi tingimata öeldu sisu üle sügavamalt järele mõtleks.

Kui keegi küsib: "Kas te saite kõigest aru?", siis signaliseerib ta lihtsalt, et jutt on läbi. Muidu küsiks ta ju, et kas on kellelgi veel küsimusi, või nõuaks väikest eksamit: "Tehke mulle nüüd oma sõnadega kokkuvõtte, millest te aru saite". Võibolla peaksime meiegi tähelepanelikumalt jälgima, mida me teistele ütleme ja mida öeldakse meile. Me loeme patutunnistuse.

Jutlus

Armsad õed ja vennad, ehk olete kuulnud valmi ahvist ja prillidest, milles ahv sai kuulda, et prillid pidavat aitama nägemist parandada. Nii muretses ahv endalegi hunniku prille - kuid oh häda, ükskõik, mis ta nendega tegi, kas ta lakkus neid ja lutsis või kõlgutas saba küljes, miski ei aidanud, tema nägemine ei läinud sellest põrmugi paremaks. Nii lõi ta raevunult kõik prillid puruks ja ütles: rumal on see, kes inimeste valesid usub...

Ahv on ju muidugi üksnes loomake, ja tema pole oma tegude eest samavõrra vastutav kui inimene; kuid valmi kaudu tahetakse viidata sellele, et ka inimene võib vahel parimagi tahtmise juures millestki lootusetult valesti aru saada. Sama tunne tekib tänase evangeeliumiga seoses, kui me küsime: aga kuidas peaksime meie Uuest Testamendist aru saama - kas nii nagu Jeesus tõlgendas Vana Testamenti, või hoopis nii kuidas juutide enamik tollal oma pühakirjast aru sai?

Sest variseridele ja saduseridele oli Moosese seadus ja prohvetite õpetus nii püha, et mõlema usupartei kirjatundjad võtsid seda omamoodi täht-tähelt. Jeesus aga keskendus vastuoludele kirjasõna ja elutegelikkuse vahel. Talle polnud oluline niivõrd seaduste sõnastus, kuivõrd ettekirjutatu tagasiside reaalse

eluga. Kui seaduste tähttäheleine järgimine oli keskendatud pelgalt valitseva klassi privileegide kinnistamisele, siis pidi ju keegi võtma julguse senist kirjatõlgendust muuta. Vähemalt nii võib Jeesuse käitumise suunast aru saada.

Jeesus oli Jumala Poeg, kellel oli tema Isast antud meelevald, mida meil ei ole. Kuid sageli peame endalt küsima, kuivõrd on meil tänapäeval õigus suhtuda Uude Testamenti sama loominguliselt kui Jeesus suhtus Vanasse?

Jeesus läks Vanast Testamendist kohati üsna kaugemale. Näiteks oli abielulahutus seal lubatud, ning sisaldas üksikasjaliku seletuse lahutuse tingimustest ja tagajärgedest (5Mo 24,1-4). Jeesus aga pidas lahutust täiesti lubamatuks (Mt 5,27-32). Ja kui kord Jumala Poeg ise ütles, et hingamispäev on inimese jaoks, mitte inimene hingamispäeva jaoks (Mk 2,27), siis Jeesuse enda vaimus võiksime meiega küsida: kas evangeelium on inimese jaoks või inimene evangeeliumi jaoks? Kuidas peaksime meie tõlgendama võrdlusi, mis meie reaalsuses töötavad teistmoodi kui evangeeliumi ideaalmaalmas?

Mida võiks siis sellest perspektiivist lähtudes öelda tänaste tähendamissõnade kohta. "Taevariik on põllusse peidetud aarde sarnane, mille inimene leidis ja peitis uuesti. Siis läks ta rõõmuga ja müüs ära kõik, mis tal oli, ja ostis selle põllu." See tähendamissõna peaks vett vaid juhul, kui põllu senise omaniku all mõista Jumalat ennast. Vastasel korral oleks igal juhul tegu ebaõiglusega, olenemata sellest, kas kaevata aare salaja välja või osta põld ilma selle omaniku seal asuvast aardest teavitamata.

Niisamuti on lood pärli ostmisega järgmises võrdpildis. Müüa kõik, mis inimesel on, ja osta selle eest üks pärl - see on mõttekas vaid juhul, kui see pärl maksab rohkem kui kogu senine vara. Paraku aga tuleks see pärl kohe jälle maha müüa, sest pärlid ei kõlba süüa, neid ei saa selga panna ega neis elada.

Ka niinimetatud "halb kalu" ei visataks tänapäeval lihtsalt minema, vaid nendest tehaks kalajahu loomatoiduks, alamõdulised söödavad kalad aga lastaks vette tagasi. Äraviskamine oleks ühest küljest raiskamine ja teisest küljest keskkonna saastamine ning elusolendite tarbetu tapmine.

Kuid mida tahan ma siis sellega öelda - kas seda, et Jeesus õhutab meid oma tähendamissõnades ülekohut tegema või mõtlematult käituma? Sugugi mitte, vaid pigem viitab ta, et meie areng taevariigi suunas käibki üle kivide ja kändude. Puhaste ideaalide sära tuhmub peagi meie enda ekslikkuse tõttu, ohvrimeelsete pingutuste läbi kättesaadud varandus osutub kellelegi teisele kuuluvaks või tuleb see odavamalt käest anda kui omandati; halb ja hea tuntakse ära alles tagantjärele, see tähendab, paljusid häid plaane on peetud halbadeks ja vastupidi. Sageli tuleb elus valida ka seaduse kirjatähe ja seaduse vaimu vahel - teo tagajärgedest mittehoolliva seaduskuulekuse ja julguse vahel mõelda oma peaga.

Armsad õed ja vennad, Jeesus tundis küll omad ära, aga meie ei tea, kas just meie nende hulka kuulume, sellepärast peame olema ettevaatlikud. Elus tuleb ette paljugi küsitavat, kuid otsustama peab ikka ennekõike nendest asjaoludest lähtuvalt, mille eest suudame vastutada. Sest kes jääb ootama ideaalseid tingimusi, ei jõua enamasti tegudeni, millest sünnib midagi head.

Kas on veel küsimusi, või saite kõigest aru?... Aamen.